

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อจะติดตามผลการปฏิบัติงานในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ความสามารถพิเศษและมนุษยสัมพันธ์ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ บุคลิกภาพของการเป็นครู การสนองความต้องการของสังคม ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการตัดสินใจในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครู ประจำปีการศึกษา 2518 ถึง 2520 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนหรือวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร - ผู้วิจัย ได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 2 ฉบับ สำหรับผู้สำเร็จปริญญาตรี และสำหรับผู้บังคับบัญชา เพื่อให้ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีดังกล่าว จากนั้นผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามถึงผู้สำเร็จปริญญาตรี ผู้บังคับบัญชา และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากผู้สำเร็จปริญญาตรี ร้อยละ 93.72 และจากผู้บังคับบัญชาร้อยละ 87.92

คำนวณหาค่าเฉลี่ยของผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครู ในทัศนะของตนเอง และผู้บังคับบัญชา เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครูในทัศนะของตนเองกับผู้บังคับบัญชา และในทัศนะของผู้บังคับบัญชาที่มีอายุราชการ และวุฒิครูต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่าซี (z-test) สำหรับการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีที่ศึกษาในกลุ่มวิชาที่ต่างกันในทัศนะของตนเอง โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และทำการร้อยละของขอเสนอแนะของผู้บังคับบัญชาเพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จปริญญาตรี

๖๖
ขอคนพบ

1. ผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครูในทัศนะของตนเอง และผู้บังคับบัญชาโดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในเกณฑ์ ยกเว้นในเรื่องมีความคิดริเริ่มจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีความรู้ความสามารถปฏิบัติงานสารบรรณ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการเงิน ความรู้ความสามารถในการแนะแนวอาชีพและการศึกษาต่อ มีความรู้และเข้าใจในงานบริหารการศึกษา ให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของชุมชน ทำให้ชุมชนเข้าใจโรงเรียนหรือวิทยาลัย และเพิ่มพูนความรู้แก่อาชีพครู ในด้านการคนควาและการวิจัย ในทัศนะของตนเองและผู้บังคับบัญชา อยู่ในเกณฑ์ปานกลางหรือพอใช้ ขอคนพบข้อนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครูในทัศนะของตนเอง และผู้บังคับบัญชาโดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในเกณฑ์

2. ผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรี จากวิทยาลัยครูในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ความสามารถพิเศษและมนุษยสัมพันธ์ และการสนองความต้องการของสังคมในทัศนะของตนเองและผู้บังคับบัญชา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p > .05$) ซึ่งผลการวิจัยในด้านเหล่านี้สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยข้อ 2 ส่วนผลการปฏิบัติงานในด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ บุคลิกภาพของการเป็นครู และทัศนคติต่อวิชาชีพครู ในทัศนะของตนเอง อยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าในทัศนะของผู้บังคับบัญชาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งข้อค้นพบในด้านเหล่านี้ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2

3. ผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครูในทัศนะของผู้บังคับบัญชา ที่มีอายุราชการและวุฒิศูทางกันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p > .05$) ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยข้อ 3

4. ผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครู ที่ศึกษาในกลุ่มวิชาพิเศษ กลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาสังคมศึกษา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ ในทัศนะของตนเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p > .05$) ยกเว้นในด้านการสนองความต้องการของสังคม พบว่า ผลการปฏิบัติงานในทัศนะของผู้สำเร็จปริญญาตรีที่ศึกษาในกลุ่มวิชาพิเศษอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าในทัศนะของผู้สำเร็จปริญญาตรีที่ศึกษาในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และกลุ่มวิชา

ภาษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนในค่านักทัศนคติต่อวิชาชีพครูในทัศนะของผู้สำเร็จปริญญาตรี ที่ศึกษาในกลุ่มวิชาภาษาอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าในทัศนะของผู้สำเร็จปริญญาตรีที่ศึกษาในกลุ่มวิชาสังคมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลปรากฏว่าผลการปฏิบัติงานในค่านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ความสามารถพิเศษและมนุษยสัมพันธ์ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่บุคลิกภาพของการเป็นครู สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยข้อ 4

5. ผู้บังคับบัญชาร้อยละ 18.92, 20.89, 25.93, 30.19 และ 36.36 เสนอแนะให้ผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครู ควรมีความรู้ด้านธุรการ สารบรรณ, ควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ, ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และเขาอยู่ในสังคมอันดีด้วย, ควรมีความรับผิดชอบงานทั้งของตนเองและส่วนรวม และควรคำนึงถึงการแต่งกาย ทรงผม และการพูดจาตามลำดับ

6. ผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครู ร้อยละ 56.19, 77.84 และ 42.78 เห็นว่าได้รับความรู้และประสบการณ์ด้านวิชาเอก, วิชาการศึกษา และกิจกรรมเสริมหลักสูตรจากวิทยาลัยครูเพียงพอในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

7. ผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครูร้อยละ 74.52, 55.17, 33.34 และ 33.33 มีปัญหาเกี่ยวกับ ขาดอุปกรณ์การสอน, ผู้ร่วมงานไม่สามัคคีกัน, ผู้บริหารไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และนักเรียนหรือนักศึกษาไม่สนใจเรียนเท่าที่ควร ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่าผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรี จากวิทยาลัยครูในทัศนะของตนเองและผู้บังคับบัญชา โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะในด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ และบุคลิกภาพของการเป็นครู ซึ่งผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ส่วนผลการปฏิบัติงานในเรื่องความคิดริเริ่มจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีความรู้ความสามารถในการแนะแนวอาชีพและการศึกษาต่อ เพิ่มพูนความรู้แก่อาชีพครูในด้านการศึกษา ค้นคว้าและการวิจัย มีความรู้ความสามารถปฏิบัติงานสารบรรณ มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการเงิน มีความรู้และเข้าใจในงานบริหารการศึกษา ให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหา

ของชุมชน และทำให้ชุมชนเข้าใจโรงเรียนหรือวิทยาลัย ในทัศนะของตนเองและผู้บังคับบัญชา อยู่ในเกณฑ์ปานกลางหรือพอใช้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครู ได้รับการฝึกอบรมในค่านิยมนี้มาไม่เพียงพอ หรืออาจศึกษาแต่ภาคทฤษฎี ไม่มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติ จึงขาดความชำนาญ ดังนั้นทางวิทยาลัยครูจึงควรจัดให้นักศึกษาได้ศึกษาอบรมเรื่องเหล่านี้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้มากขึ้น

2. ผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรี จากวิทยาลัยครูในทัศนะของผู้บังคับบัญชาที่มีอายุราชการและวุฒิศูต่างกัน ไม่แตกต่างกันซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บังคับบัญชาที่มีอายุราชการเท่ากับผู้บังคับบัญชาที่มีอายุราชการสูง และผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิศูต่ำกว่าปริญญาตรี หรือปริญญาตรีกับผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิศูสูงกว่าปริญญาตรีได้ทั้งเกณฑ์การพิจารณาผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรี จากวิทยาลัยครู อยู่ในเกณฑ์ที่ใกล้เคียงกัน และข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของประดม ใจจิตร¹ และมารศรี ด้วงสกุล² แต่ขัดแย้งกับข้อค้นพบของสันติภาพ กองกาญจนะ³ ซึ่งพบว่าผู้บังคับบัญชาที่มีอายุราชการสูง (13-14 ปี) ส่วนใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ และมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานดีกว่าความเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีอายุราชการต่ำ (1 - 12 ปี)

¹ประดม ใจจิตร, "การติดตามผลการปฏิบัติงานผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 8," หน้า 44 - 49.

²มารศรี ด้วงสกุล, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา และวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1, 6 และ 12," หน้า 67 - 85.

³สันติภาพ กองกาญจนะ, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา และวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 9, 10 และ 11," หน้า 76 - 86.

3. ผลการปฏิบัติงานในด้านการสนองความต้องการของสังคมในทัศนะของผู้สำเร็จปริญญาตรีที่ศึกษาในกลุ่มวิชาพิเศษ อยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าในทัศนะของผู้สำเร็จปริญญาตรีที่ศึกษาในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และกลุ่มวิชาภาษา อาจเนื่องมาจากในกลุ่มวิชาพิเศษ ซึ่งประกอบด้วยวิชาเอกอุตสาหกรรมศิลป์ วิชาเอกคหกรรมศาสตร์ และวิชาเอกเกษตรศาสตร์ ใ้รับการอบรมฝึกฝนในภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี จึงมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก่อน และประกอบกับการเรียนการสอนของวิชาเอกเหล่านี้มุ่งเน้นหนักในการยกระดับมาตรฐาน ความเป็นอยู่ของครอบครัวและชุมชนมากกว่าวิชาเอกอื่น ๆ ดังนั้นผู้สำเร็จปริญญาตรีที่ศึกษาในกลุ่มวิชาพิเศษ จึงประเมินค่าตนเองในค่านนี้ไว้สูงด้วย

ส่วนผลการปฏิบัติงานในด้านทัศนคติต่อวิชาชีพครู ในทัศนะของผู้สำเร็จปริญญาตรีที่ศึกษาในกลุ่มวิชาภาษา ซึ่งประกอบด้วยวิชาเอกภาษาไทย และวิชาเอกภาษาอังกฤษ อยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าในทัศนะของผู้สำเร็จปริญญาตรีที่ศึกษาในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ซึ่งข้อค้นพบนี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยของวิไลวรรณ เจริญพงษ์¹ ที่ว่าบัณฑิตที่สำเร็จในสายวิชา วิทยาศาสตร์ อักษรศาสตร์ และพลศึกษา พอใจความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านทัศนคติต่ออาชีพครู ไม่แตกต่างกัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹วิไลวรรณ เจริญพงษ์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครูศาสตร์,"

ขอเสนอแนะ

1. การเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ในวิทยาลัยครู ควรจะเน้นให้มีความรู้และความสามารถทั้งทางวิชาสามัญ วิชาการศึกษาและวิชาชีพให้มากยิ่งขึ้น ควบคู่กันไปกับภาคปฏิบัติที่เหมาะสมจะนำไปสอนในโรงเรียนหรือวิทยาลัยได้จริง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความคิดริเริ่มจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ความรู้ความสามารถในการแนะอาชีพและการศึกษาต่อ เพิ่มพูนความรู้แก่อารชีพรู้ในคานการเขียน ค้นคว้าและการวิจัย

2. วิทยาลัยครูควรอบรมให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความรู้ในเรื่องระเบียบข้าราชการ และการปฏิบัติหน้าที่ครู ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับงานธุรการและงานสารบรรณประจำชั้น นอกจากนี้ควรจะฝึกฝนผู้สำเร็จปริญญาตรีให้มีความรู้ความสามารถในการวางตัวให้เหมาะสมในชุมชน และมนุษยสัมพันธ์เป็นอย่างดีด้วย

3. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครู ที่พบมากที่สุดคือ ขาดอุปกรณ์การสอน ผู้วิจัยเสนอแนะให้ทางโรงเรียนหรือวิทยาลัยควรลดจำนวนชั่วโมงสอนให้น้อยลง เพื่อให้ครูมีเวลาในการผลิตอุปกรณ์การสอนร่วมกับนักเรียน เพื่อจะได้แก้ปัญหาในคานนี้ลงไบบาง

4. วิทยาลัยครูควรจัดให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอื่น ๆ ด้วย เพื่อจะได้นำผลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร และผลผลิตของวิทยาลัยครูให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย